

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 28 de desembre de 2022

Nadal amb sant Francesc de Sales

Benvolguts germans i germanes, bon dia i Bon Nadal de nou!

Aquest temps litúrgic ens convida a fer una pausa i reflexionar sobre el misteri del Nadal. I com que avui es compleix el quart centenari de la mort de sant Francesc de Sales, bisbe i doctor de l'Església, podem inspirar-nos en alguns dels seus pensaments. Ell va escriure molt sobre el Nadal. En aquest sentit, tinc el plaer d'anunciar que avui es publica la Carta apostòlica que commemora aquest aniversari. El títol és *Tot pertany a l'amor*, que és una expressió característica de sant Francesc de Sales. En efecte, en el *Tractat de l'amor de Déu* va escriure: «A la santa Església tot pertany a l'amor, viu en l'amor, es fa per amor i prové de l'amor» (Ed. Paulines, Milà 1989, p. 80). I potser tots nosaltres podríem fer aquest camí de l'amor, tan bonic.

Intentem ara aprofundir una mica en el misteri del naixement de Jesús, “en companyia” de sant Francesc de Sales, així combinem les dues commemoracions.

Sant Francesc de Sales, en una de les moltes cartes adreçades a santa Joana Francesca de Chantal, escriu: «Em sembla veure Salomó damunt el gran tron d'ivori, daurat i tallat, com no n'hi havia cap de semblant en cap regne, com diu l'Escriptura (cf. 1Re 10,18-20); veure, en definitiva, aquell rei com no n'hi havia cap que se li assemblés en glòria i magnificència (cf. 1Re 10,23). Però més m'estimo veure l'estimat Infant a la menjadora que tots els reis en els seus trons»: ¹ és bonic això que deia. Jesús, el Rei de l'univers, no s'ha assegut mai en un tron, mai: va néixer en un estable —el veiem així representat—, faixat amb bolquers i posat en una menjadora; i al final va morir en creu i, embolcallat amb un llençol, va ser col·locat a la tomba. De fet, l'evangelista Lluc, en relatar el naixement de Jesús, insisteix molt en el detall de la menjadora. Això vol dir que és molt important no sols com a detall logístic, sinó com a element simbòlic per entendre què? per entendre quin tipus de Messies és aquell que va néixer a Betlem, quin tipus de Rei: qui és Jesús. Mirant la menjadora, mirant la creu, mirant la seva vida de senzillesa, podem entendre qui és Jesús. Jesús és el Fill de Déu que ens salva fent-se home, com nosaltres, despullant-se de la seva glòria i humiliant-se (cf. Fil 2,7-8). Aquest misteri el veiem concretament en el punt focal del pessebre, és a dir, en l'Infant ajagut en una menjadora. Aquest és el “senyal” que Déu ens dona per Nadal: ho va ser llavors per als pastors de Betlem (cf. Lc 2,12), ho és avui i sempre ho serà. Quan els àngels anuncien el naixement de Jesús: «Aneu a trobar-lo»; i el senyal és: trobareu un infant en una menjadora. Aquest és el senyal. El tron de Jesús és la menjadora, o el camí durant la seva vida quan predicava, o la creu al final de la seva vida: aquest és el tron del nostre Rei.

Aquest senyal ens mostra l'“estil” de Déu I quin és l'estil de Déu? No ho oblideu mai: l'estil de Déu és la proximitat, la compassió i la tendresa. El nostre Déu és proper, compassiu i tendre. En Jesús veiem aquest estil de Déu, amb aquest estil seu Déu ens atrau cap a ell. No ens agafa per la força, no ens imposa la seva veritat i la seva justícia,

¹ «A la mare de Chantal», Ancecy, 25 de desembre de 1613, a *Totes les cartes*, vol. II (1619-1622), a cura de L. Rolfó, Paulines, Roma 1967, 402-403 (*Œuvres de Saint François de Sales*, edició completa, Ancecy, Tom XVI, 120-121).

no ens fa proselitisme, no: ens vol atraure amb amor, amb tendresa, amb compassió. En una altra carta sant Francesc de Sales escriu: «L'imant atrau el ferro i l'ambre atrau la palla i el fenc. Doncs bé, sigui ferro per la nostra duresa, o palla per la nostra debilitat, hem de deixar-nos atraure per aquest petit infant celestial.»² Les nostres forteses, les nostres febleses, només es resolen davant el pessebre, davant Jesús o davant la creu: Jesús despullat, Jesús pobre; però sempre amb el seu estil de proximitat, de compassió i de tendresa. Déu ha trobat la manera per atraure'ns com siguem: amb amor. No és un amor possessiu i egoista, com malauradament ho és tan sovint l'amor humà. El seu amor és pur regal, pura gràcia, ho és tot i només per a nosaltres, pel nostre bé. I així ens atrau, amb aquest amor desarmat i fins i tot desarmador, perquè quan veiem aquesta senzillesa de Jesús nosaltres també llencem les armes de l'orgull i ens presentem a ell humils, a demanar salvació, a demanar perdó, a demanar llum per a les nostres vides, per a poder avançar. No oblideu el tron de Jesús: la menjadora i la creu, aquest és el tron de Jesús.

Un altre aspecte que destaca en el pessebre és la pobresa —allí realment hi ha pobresa— entesa com renúncia a qualsevol vanitat mundana. Quan veiem els diners gastats per vanitat: molts diners per la vanitat mundana; molts esforços, moltes recerques de vanitat; mentre Jesús ens mostra humilitat. Sant Francesc de Sales escriu: «Déu meu! quants afectes sants fa sortir en els nostres cors aquest naixement! Sobretot, però, ens ensenya la renúncia perfecta a tots els béns, a totes les pompes [...] d'aquest món. Jo no ho sé, però no trobo cap altre misteri en el qual la tendresa i l'austeritat, l'amor i el rigor, la dolçor i la duresa es mesclin tan suaument»:³ tot això ho veiem al pessebre. Sí, anem amb compte de no caure en la caricatura mundana del Nadal. I això és un problema, perquè el Nadal és això. Però avui veiem que també hi ha “un altre Nadal”, entre cometes: és la caricatura mundana del Nadal, que redueix el Nadal a una festa consumista i descafeïnada. Es vol fer festa, es necessita, però que no sigui el Nadal, Nadal és una altra cosa. L'amor de Déu no és ensucrat, ens ho demostra la menjadora de Jesús, l'amor de Déu no és un bonisme hipòcrita que amaga la recerca de plaers i comoditats. Els nostres ancians que havien conegut la guerra i fins i tot la fam ho sabien bé: Nadal és alegria i festa, certament, però amb senzillesa i austeritat.

I acabem amb un pensament de sant Francesc de Sales que també he fet sortir a la Carta apostòlica. El va dictar a les Germanes visitandines —penseu-hi!— dos dies abans de morir. I deia: «Veieu el nen Jesús a la menjadora? Rep totes les inclemències del temps, el fred i tot allò que el Pare permet que li passi. No rebutja els petits consols que li dona la seva mare, i no està escrit que busqui els pits de la seva Mare, sinó que ho deixa tot a la seva cura i previsió; per això no hem de desitjar res ni rebutjar res, hem de suportar tot allò que Déu ens enviarà, el fred i les inclemències del temps.»⁴ I aquí, estimats germans i germanes, hi ha un gran ensenyament que ens arriba de l'infant Jesús a través de la saviesa de sant Francesc de Sales: no desitjar res i no rebutjar res, acceptar tot allò que Déu ens envia. Però compte! Sempre i només per amor, perquè Déu ens estima i sempre i només vol el nostre bé.

² *A una religiosa*, París, pels volts del 6 de gener de 1619, a *Totes les cartes*, vol. III (1619-1622), a cura de L. Rolfo, Paulines, Roma 1967, 10 (*Œuvres de Saint François de Sales*, edició completa, Annecy, Tom XVIII, 334-335).

³ *A una religiosa de l'abadia de Santa Caterina*, Annecy, 25 o 26 de desembre de 1621, a *Totes les cartes*, vol. III (1619-1622), a cura de L. Rolfo, Paulines, Roma 1967, 615 (*Œuvres de Saint François de Sales*, edició completa, Annecy, Tom XX, 212).

⁴ *Trattenimenti spirituali*, Paulines, Milà 2000, 463 (F. De Sales, *Entretiens spirituels*. Obres. Textos presentats i anotats per A. Ravier amb la col·laboració de R. Devos, Bibliothèque de la Pléiade, Gallimard, París 1969, 1319).

Mirem la menjadora, que és el tron de Jesús, mirem Jesús pels carrers de Judea, de Galilea, predicant el missatge del Pare i mirem Jesús a l'altre tron, a la creu. Això és el que Jesús ens ofereix: un camí, però és un camí de felicitat.

A tots vosaltres i a les vostres famílies, bon Nadal i bon començament d'any!